

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 8 K, pol leta 4 K in za četrta leta 2 K. — Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 7 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 16 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejemna naročnina, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 48 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 36 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 10 vin. — Inserati se sprejemajo do torika popoldne. — Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Hinavstvo.

Sedaj ob Veliki noči se je zopet veliko pisalo in govorilo o miru. Ravnotako kakor o Božiču. Tudi tokrat nastopajo gotovi preroki, ki prerokujejo skorajšen mir.

Vsi ljudje govorimo in pišemo o miru. Toda ti vsi ljudje se delimo v dva velika tabora: v enem res in odkritosrčno hočemo miru, v drugem so mirovni hinavci.

Tudi nemški listi in njihovi trabanti kakor so „Stajerc“ in „Marburgerca“ in celjska „Vahta“, se cedijo že skozi štiri leta „ob Božiču in Veliki noči“ sladkih besed o miru, toda kdo jim verjame?

Kdo verjame ljudem, ki sedaj izsesavajo vsled vojskineh razmer ljudi za milijone in milijone, da se res za mir? Govorijo o miru, toda v njihovem srcu je hinavstvo.

Da naš cesar hoče mir, verjamemo popolnoma in brezpogojno.

Le pogledimo grofa Černina, ki govori, kakor želi naš cesar,

Izmed avstrijskih narodov si večina Nemcev ne želi miru. Ti hočejo vstrajati ob rami Nemčije,

Kaj ji mar, da milijone in milijone ljudi pri tem umre!

Mi Jugoslovani hočemo miru. Naše ljudstvo je doprineslo že velikansko krvavih žrtev za borbo med „slovanstvom in germanstvom“, kakor je nemški državni kancelar Bethman-Holweg označil to vojsko. A vsled pomanjkanja umiramo tudi v zaledju. Nič ne ve, kaj se godi v Bosni, v Ercegu, v Dalmaciji in v Istri, ker listi tega ne smejo poročati.

Ečini, ki je bil od prvega dne do danes vedno le za mir in nič drugega kot za mir, je bil glavav katoliške cerkve Pij in Benedikt. Da bi ga povsod poslušali in posnemali, koliko gorja bi se odvrnilo od človeštva.

Toda so še vedno ljudje, ki govorijo o miru in mislijo na vojsko. Hinavci!

Kdo je povzročil vojsko.

Avstrijska vlada je dovolila, da se pri nas svobodno ponatiskuje spis nemškega poslanika Lihnovskega, v katerem dokazuje, da je Nemčija hotela sedanjo vojsko. Mi smo že v zadnji številki prinesli izvleček znamenitega spisa. Da se je smel pri nas ta spis objaviti, je storila avstrijska vlada državni in dinastični misli mnogo večjo uslugo, kakor si sama misli.

Sicer so naši Nemci že začetkoma nastopali tako kakor da bi trebalo gledati med vojsko le v Berlin. Toda Slovani vendar niso bili na gotovem, ali merda vendarle avstrijska diplomacija ni storila kakšnega pogoška. Sedaj smo na jasnem, da je pritisk prihajal od Nemčije in da se je pri tem pritisku posluževala Madžarov in avstrijskih Nemcev. V odločilnem kronskem svetu so bili najbolj za vojsko madžarski grof Tisza, zagrizeni nemški domobranski minister Georgi in nemški baron Heinold. Iz tega dejstva je tudi razumljivo, zakaj Nemčija tako dosledno podpira madžarska stremjenja in zakaj naši Nemci pričakujejo trdno in neomajljivo v vseh notranjih težavah pomoči iz Berlina.

Skrajno značilen je ta-le dogodek, ki ga moramo zopet ponoviti. Avstrijsko-nemški Feliks grof Thun se je vozil z nemškim cesarjem po morju. Bil je bolan in je moral ležati. Ko je zvedel za umor Franc Ferdinanda, je takoj ozdravel. Knez Lihnovski pravi hudomušno, da ne ve, ali od veselja ali od žalosti.

Tudi to še ni pozabljeno, da so gotovi nemški krogi pokojnega nadvojvoda Franc Ferdinanda naravnost silili, da gre v Sarajevo, čeprav so prihajali od vseh strani svarilni glasovi. In ko je že mislil opustiti potovanje, so se pozivali na njegovo osebno pogumnost. Te vesti, ki smo jih prej smatrali le kot sad vsestranskega iskanja za vzroki strašnega umora, se nam kažejo v luči odkritij kneza Lihnovskega naenkrat v drugi luči.

Niti naš stari niti naš mladi cesar ni za vojsko. Tudi to da veliko pomisliti!

Grof Černin o položaju.

Naš zunanji minister grof Černin se je ob praznikih vrnil iz Rumunije, kjer se varijo mirovno pogodbo z Rumunijo. V torek, dne 2. t. m. je sprejel odposlanstvo dunajskega mestnega sveta, kateremu je obširno pojasnil sedanji zunanjepolitični položaj. Grof Černin je povdarjal med drugim: Mir smo sklenili z Rusijo, z Ukrajino in Rumunijo. S tem je na vzhodu odstranjena nevarnost vojne. Glede na govor severoameriškega predsednika Wilsona povdarja Černin, da Wilson s svojimi načrti menda ni imel namena razdvojiti Avstrijo in Nemčijo, temveč on smatra Dunaj kot ugodna tla, da položi seme za splošni mir. One štiri točke, ki jih je navajal Wilson, bi bile pri pravna podlaga za razpravo o splešnem miru. — Pred sedanjo nemško ofenzivo na zahodu je francoski ministrski predsednik Clemenceau na Dunaju vprašal, ali bi bil grof Černin pripravljen se pogajati in na kaki podlagi. Sporazumno z Berolinom sem mu odgovoril, da za mir ni druge za preke nego francoska zahteva po Alzaciji in Lotaringiji. Francozi so odgovorili, da se na tej podlagi ne morejo pogajati. Nato se je pričela nemška ofenziva. Z Rumunijo smo sklenili mir, ki bo kakor upamo, temelj bodočih prijateljskih odnošajev med našo in rumunsko državo. Meja proti Rumuniji se je le toliko spremenila, da smo dobro zavarovani proti rumunskemu napadu na Ogrsko. Kar se tiče oboroževanja, se bo moralo z mednarodno pogodbo omejiti oboroževanje. Dolgovi, ki so nastali v tej vojski, so tako ogromni, da pač nobena država ne bo v stanu izdajati zopet vsako leto več milijard za vojaštvo. Rumunija se bo za škodo, ki jo je trpela v vojni in za odstop ozemlja, mogla odškoditi z rumunskimi deli nekdanje ruske pokrajine Besarabije. O dovažanju živil iz Ukrajine je rekel grof Černin, da je dovez dozdaj zelo slab, prišlo je k nam samo 30 vagonov žita in sočivja; toda dovoz se bo zboljšal. — Avstrija ne mara priklopiti tujih pokrajin in tujih narodov, to bi le otežkočilo splošni mir. Zagotoviti si hočemo tembolj gospodarske ugodnosti v pokrajinah, ki jih imamo zasedene. Mi nočemo uničiti Srbije, temveč ji hočemo dati prilike za razvoj. Želimo si gospodarske zveze s Srbijo in Črnogoro. Nato je Černin govoril proti nim ki neprestano prosijo za mir. Rekel je, da ti delajo samo za podaljšanje vojske. Ravnotako

podaljšujejo vojno tudi pristaši skupine, ki hoče priklopiti ozemlja. Tretja skupina onih, ki podaljšujejo vojsko, pa so po Černinovem mnenju netateri politični voditelji, ki čakajo ugodne rešitve svojih političnih zahtev od naših sovražnikov, ali od splošnega sklepanja miru. Černin se je tu predvsem obrnil proti Čehom.

— Ali je Černin s svojimi trditvami proti Slovanom dosegel, kar je želel, dvomimo. Kajti ves svet ve, da so ravno Slovani bili v sedanji vojni tisti, ki so trpeli največ in žrtvovali svoje najboljše sile za zmago Avstrije.

Zakaj ni pohvalil tudi Slovence in Hrvatov, ki so se najbolje junasko borili v tej vojni?

Naše žrtve za domovino.

Dobili smo žalostno poročilo, da je dne 15. februarja umrl na Dunaju Franc Malajner, doma iz Rogoze pri Hočah, vsled zažbljenih ran na bojišču.

Na italijanskem bojišču je bil smrtno ranjen in je podlegel svojim ranam v Pragi Franc Dreflak od 87. pešpolka, doma iz Mestnega Vrha pri Ptuj. Odlikovan je bil z Karlovim četnim križem, bronasto in veliko srebrno kolajno. Dve leti in pol je stražil domovino. Svojo dolžnost je lepo in zvesto izpolnil.

Desetnik Franc Zelenko iz Jurjevškega doma, star 24 let, je žrtvoval svoje mlado življenje dne 5. septembra 1917 na gori Sv. Gabrijela v bližini Gorice.

V Zrečah iz med hiš, ki so na „Slov. Gospodarja“ naročene, so iste nadalje za cesarja in domovino darovale svoje gospodarje: Košir Peter, Lajhar Anton, Fijavž Miha, Drakslar Anton.

Za domovino je žrtvoval svoje mlado življenje Janez Kac, posestnikov sin iz Loke pri St. Janžu na Dravskem polju. Umrl je v Građu za boleznijo, katero si je nakopal na bojišču. Bil je pošten in priljubljen slovenski mladenič. Potrtim staršem naše sožalje!

Dne 9. marca je v vojaški bolnišnici v Građu umrl vojak Pavel Golob iz Sv. Jurija ob Pesnici. Legar in griža sta končala življenje pridnega fanta, za katerim žaluje ovdovela mati, ki tudi o drugem svojem sinu že dolgo ničesar ne izve.

Dne 11. februarja je na gori Col del Rosa na Italijanskem padel Stefan Kac, posestniški sin iz Laporja. Zadel ga je sovražna granata.

Na italijanskem bojišču je iztrgala kruta smrt materi 21 let starega sina Franca Zagoršek iz Gorinje Ponkve in ga izročila italijanski zemlji. Pokopan je bil dne 29. januarja 1918 v dolini reke Brenta na skupnem pokopališču. Začet je bil od italijanske strojne puške. Bil je naročnik „Slov. Gospodarja“.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj boče trajen spomin!

Francosko bojišče.

Danes, četrtek dne 4. aprila je minulo ravno 14 dni kar se je pričela nemška ofenziva v Flandriji. Nemcem se je posrečilo, da so prodri na nekaterih mestih 60 km daleč naprej. Zasedli so zopet večinoma stare postojanke, ki so bile v njih posesti pred angleško francosko ofenzivo 1. 1916. Kar so tedaj izgubili pri svojem umikanju, to so sedaj zopet pridobili nazaj. Na nekaterih mestih so

predrli tudi nekoliko čez omenjeno črto. Iz novjših poročil je razvidno, da je nemški naval ustavljen. Nemcem se je sicer posrečilo, dobiti v roke velik plen: 70.000 vjetaikov in nad 1000 topov, a ni se jim posrečilo prebiti angleško-francoske fronte. Žrtve so na obeh straneh ogromne.

Najnovejša poročila pa pravijo, da so zadnje dni prizadjali Angleži in Francozi nemški armadi hud udarec.

Kako stojijo nemške armade?

Nemške armade prodirajo v obliki trikota proti mestoma Amiens in Pariz. Nemške armade pod poveljstvom generalov Belova in Hutierja se nahajajo na črti od Arasa proti jugu do trdnjave Montdidier. Te armade prodirajo v zahodni smeri proti važnemu železniškemu križišču Amiens, do katerega so oddaljene še samo do 20 km. Nemške armade pod poveljstvom nemškega prestolonaslednika, ki se nahajajo na črti nekako južno od Montdidiera do mesta Noyon, pa prodirajo v smeri proti jugu proti Parizu, od katerega so oddaljene 70—80 km.

Nemce hočejo zvabiti v past.

Nizozemska poročila naglašajo, da hoče francoško-angleško armadno vodstvo zvabiti Nemce na črto med Parizom in Amiensom v past. Angleži se nalašč resno ustavljajo, sicer se pa previdno umikajo. Njihov zbirališče pa se dobro drži. Pri mestih Noyon in Montdidier obstreljuje francoska, angleška in ameriška artilerija Nemce od treh strani: od spredaj in v kot. Nizozemski vojni strokovnjaki in časnikarji, ki so skoraj vsi brez izjeme sovražni Nemčiji, domnevajo, da se bo četverospornova armada tedaj, ko bo Nemške čete že dovolj v klesčah, navalile od vseh strani z veliko silo na Nemce. — Tako domnevajo sovražniki Nemčije. V koliko so te vesti resnične, je težko reči. Nemška poročila pa pravijo, da sta že zrahljani dve tretjini angleške armade ter da so Nemci že vjeli v desetdnevni bitki nad 70.000 Angležev in Francozov, uplenili pa že nad 1000 sovražnih topov.

10 milijonov vojakov na zahodu.

Zahodna fronta je v najhujšem ognju, bije se tam bitka, ki je enake še ni videl svet. Začeli so Nemci in sicer ponoči dne 21. marca. Gre jim menda zato da bi pri Amiensu prebili zvezo med francosko in angleško armado, ju ločili, vrgli Angleže proti obali, potem pa se z vso močjo lotili Francozov. Boji morajo biti grozni in presegajo na krvavih žrtvah vse, kar je prinesla sedanja vojna. Bitke prejšnjih časov niso nič v primeri s sedanjimi boji, kar se namreč tiče krvi. Glede uspeha je pa stvar seveda drugačna, včasih ima majhna bitka velikanske posledice. N. pr. boj na Leškem polju je ločil vsled poraza Madžarov in njihovega ustalenja na Ogrskem severne in južne Slovane do danes, pa je bilo na obeh straneh komaj 9000 mož v bitki. Sedaj je pa 9000 vojakov komaj močna patrolja. Menda je v sedanjih bitkah udeleženih do 10 milijonov vojakov, število, ki se ga nihče ne more predstavljati. Kranjska ima pol milijona prebivalcev, cela Avstro-Ogrsko-Hrvatska pa z Bosno in Hercegovino vred nekaj nad 50 milijonov, vsa Skandinavija kakih 7, Španska kakih 20. To so ogromne številke.

Strašno morilno sredstvo.

Italijanski in švicarski listi objavljajo poročila o novem strupenem plinu, kateremu se imajo Nemci nahvaliti za svoje uspehe na zapadni fronti. Ta plin imenujejo Arsina in je še mnogo hujši nego oni, s pomočjo katerega so dosegli prebitje italijanske črte. Glavna sestavina je arsenov vodik, ki učinkuje sicer polagoma, pa tem sigurnejše in strašnejše. Plin je vosem neviden ter razširja lahek vonj po cerkvenem kadilu. Smrt je skoro neizogibna in jako mučljiva. Plin uporabljajo zlasti tudi nemški letalci, ki ga spuščajo v steklenih bombah na sovražne naprave. Prvič so ga Nemci preskusili pri zračnem napadu na mesto Armentieres, kjer je vsled tega strašnega morilnega sredstva bajne poginilo nad 4000 ljudi v enem samem dnevu. Italijanski listi pozivljajo Francoze in Angleže, da naj se tudi oni brezobzirno poslužujejo svojih strašnih morilnih sredstev (strupenih bomb), s katerimi naj napadejo Berlin in Dunaj, češ, sedaj je napočila ura najbrezobzirnejšega boja.

Poročevalec francoskega lista „Matin“ piše: Strupeni morilni plin, katerega uporabljajo Nemci, je strašno morilno sredstvo. Ko razpoči v enem odseku po več takih bomb, pa z vžigalnimi bombami vžreje Nemci strupeni plin, kateri se vleče kot gosta megla po vsem tamošnjem ozemlju. In tako nastane ogromen strupen požar, ki uniči vsako živo bitje v beli okolici. Grozna so streljavanja, s katerimi Nemci morije in ugonabljajo ljudi . . .

Ogromno število topov.

Nemci imajo na prostoru, kjer se sedaj bije ta strašna bitka, na vsakih 14 metrov postavljen 1 top. Tudi Angleži in Francozi so zbrali ogromno število topov proti Nemcem.

Vrhovno poveljstvo francosko-angleških čet.

Za vrhovnega poveljnika vseh angleških, francoskih, ameriških in drugih čet na francoskem bojišču je imenovan francoski general Foch.

Avstrijski topovi pomagajo Nemcem.

Na zahodnem bojišču se bori ob strani Nemcev tudi avstrijska artilerija, naši slavni pionirji in inžanterija. Nemška poročila posebno stavijo izbrano sodovanje našega topništva. In čudno: Dasiravno Nemci nas Jugoslovane ne gledajo s prijaznim očesom, vendar je, kakor smo že poročali v zadnjem „Gospodarju“, izmed avstrijskega vojaštva, ki se nahaja na francoskem bojišču, največ Jugoslovancev. A nam bodo Nemci kedaj hvaležni za usluge, ki jim jih sedaj storimo?

Amerika na francoskem bojišču.

Poveljnik ameriških čet na francoskem bojišču je dobil od svoje vlade povelje, da naj da na razpolago vse ameriške čete vrhovnemu poveljniku vseh sovražnih čet na francoskem bojišču, generalu Fochu. Ameriški general Pershing je nagovoril vrhovnega poveljnika generala Focha ter rekel med drugim sledeče: „Amerika si šteje v veliko čast, ker se udeležuje borbe na francoskem bojišču. Sedaj pač ni nobenega drugega vprašanja, kakor nadaljevanje te vojne. Amerika da Francozom in Angležem na razpolago vso svojo inžanterijo, artilerijo, letala, skratka rečeno, vsa svoja bojna sredstva. Amerika pošlje na francosko bojišče toliko čet, kolikor bo potrebno. Ameriško ljudstvo je ponosno, ker se udeležuje sedanjih največjih in najlepših bitke v svetovni zgodovini. Vsak Amerikanec gre s svetim navdušenjem v boj proti Nemčiji.“

Francoske čete zapustile Italijo.

Kakor znano, je Francija svoj čas poslala Italiji na pomoč 160.000 mož. Švicarska poročila pravijo, da je sedaj odpoklicala Francija vse svoje čete iz Italije, ker jih sama krvavo potrebuje na zapadnem bojišču. Tudi Nemčija je odpoklicala z italijanskega bojišča vseih svojih pet divizij. Ameriške, angleške in francoske ladje prevažajo noč in dan sveže čete iz Amerike in Anglije na francosko bojišče.

Granata udarila v cerkev.

Na Veliki petek popoldne je udarila granata velikega nemškega topa, ki obstreljuje Pariz na daljavo 120 km, v neko pariško cerkev. V cerkvi, ki je bila natlačeno polna vernikov, se je ravno vršila služba božja. Ubitih je bilo 75 oseb, med njimi velik otrok in žensk, ranjenih je pa bilo 90 oseb. Na kraj nesreče so prihitali tolažiti ranjene osebe pariški nadškof in kardinal Amete, predsednik francoske ljudovlade Poinkare in ministrski predsednik Klemenso. Med mrtvimi se nahaja tudi švicarski poslanik. Na nevarnih mestih se je prebivalstvo izselilo in pokrilo v podzemeljske prostore. Dosedaj je padlo v Pariz že blizu 500 bomb iz nemškega topa-velikana.

Kako izgleda top-velikan?

Topovarnar Krupp je izdelal nov top, ki strelja, kakor poročajo, 120 km daleč. Iz tega topa zdaj Nemci obstreljujejo Pariz. Ta vest je presenetila ves veliki svet. Ko so Nemci obstreljevali francosko mesto Dunkerque, so se vsi čudili, da more top streljati 40 km daleč. Takrat se je mnogo razpravljalo, če je tako orožje sploh mogoče. Kako malo pripravljani smo pa bili na strel 120 km! In vendar! Napravimo si najprej sliko o potrebnih energijah, ki jo mora imeti krogla, da v minutnem skoku premaga tako velikanško daljavo. 24 cm granata tehta okoli 200 kg. Dosedanji Kruppovi ladijski topovi bruhaajo take granate z energijo približno 8500 meterskih ton skozi ozračje. Vzemimo okroglo 10.000 in daljavo 16 do 20 kilometrov. Če bi hoteli doseči daljavo 120 km, bi bila potrebna 6- do 8krat večja energija. Torej 60.000 do 80.000 meterskih ton. Največja Kruppova krogla, ki tehta 620 kg in ki se izstrelja s približno 1000 metrov začetne hitrosti, razvija silo, ki odgovarja 25.000 do 31.000 meterskih tonam. Za novi Kruppovi top bi tedaj rabili dvakrat do trikrat večji naboj, kot ga že del časa uporabljajo za veliki Kruppov top. Taka količina smodnika pa končno še ni izključena. Nazadnje se da napraviti tudi taka cev, ki prenese ta dvojni ali trojni naboj, ne da bi počila. Pravtako je mogoča nova oblika izstrelka, ki povzroča manj zračnega trenja, kot dosedanje granate. Zelo zanimivo je tudi, kako visoko doseže taka krogla. Granata, ki je padla v Pariz, je morala prileteti iz nedosegljive, bajne visočine, namreč iz visočine 30, 40 do 50 km. Granata je morala tedaj romati zelo „globoko“ v ozračje, predno je padla v Pariz. Nastaja mnogo zanimivih vprašanj, n. pr.: kako velika je možnost zadetka in kako velika je razpršitev? V prejšnjih desetletjih bi bil tak top brez pomena, ker niso mogli videti cilja. Danes je to potom aeroplanov mogoče. Nadaljno vprašanje je, kako dolgo je cev porabna. Manjši angleški ladijski topovi prenese okroglo 350 strelcev, največji samo 130. Koliko strelcev prenese ta 120 km top? To bo pokazala bodočnost. Drugo zanimivo vprašanje je, koliko časa potrebuje krogla, da preleti tako velikanško daljavo. Granata ne leti na-

ravnost, marveč napravi lok, ki meri 140 do 160 km. Imeti bi morala 2400 do 2800 m začetne brzine, da razvije prej omenjeno visoko silo. Potrebnovala bi tedaj približno 20 minut ali še manj, da prileti na svoj cilj. Brzovlak rabi dve uri, avtomobil bi moral biti že pravi voz za dirke, da bi to pot napravil v 3 uri. Kakor bralec vidi, gre tu samo za domnevanja. Tem bolj bomo razočarani, če bodo vsa ta domnevanja napačna in če se bo razrešitev tega čudeža izkazala samo kot znano Kolumbovo jajce.

Francoski protinapad.

Na vseh odsekih: Laon—La Ferre in Noyon—Montdidier so pričeli Francozi močno napadati nemške črte. Dosegli so že nekaj uspehov.

Tedenske novice.

Današnja številka „Slov. Gospodarja“ je radi praznikov izšla samo na štirih straneh.

Cesar pohvalil slovenske junake. Četovodja Lj. Zelzer iz St. Ilje v Slov. gor. nam piše, da je dne 19. marca obiskal cesar Karel oni del fronte na italijanskem bojišču, kjer stojijo hrabri junaki 47. pešpolka. Nagovoril je več slovenskih vojakov in jih pohvalil.

Odlikovanje Jugoslavana. Pred kratkim imenovani poštni svetnik v Zadru g. dr. Janko Debelak je za izvanredne zasluge v času vojne od M. Veličanstva odlikovan z vitežkim križcem Fran Josipovega reda z vojne dekoracijo. Odlikovanec je sin posestnika in bivšega dolgoletnega župana pri Sv. Mohorju pri Rogaški Slatini, g. Martina Debelaka, kateri je lahko ponosen na svojega sina. Živijo naš mladi g. svetnik! Živijo dr. vitez Debelak!

Krivicca, ki vpije . . . Iz Brezice se nam piše: Lansko leto o priliki potresa je bila za samostanom pač naša hiša najbolj poškodovana in pobito mnogo posode in pohištva. Tako škodo so dobili nemurji že takoj povrnjeno, mnogi celo dosti več, nam pa še vedno niso dali nič, ker nismo odpadniki. Hiše naših bogatinov so bile takoj v par tednih zopet popravljene, k nam je prišla samo enkrat komisija in nam je prepovedala v hiši stanovati, ker je baje prenevarno, kljub temu nam ne pridejo popravljati, prosil sem že večkrat, pa samo obljubljajo, da bo že komisija enkrat prišla. Prosim, da to objavite v Vašem listu. — Tako postopajo z nami. Tuji so povsod prvi. Slovenci domačin pa čakaj na borne drobtine. V Jugoslaviji kaj takega ne bo mogoče. Krivice, ki jih moramo prestati od strani tujcev, ki so se prikradli v naše lepe slovenske kraje, res vpijejo že do neba. —

Bojijo se nas. Vsenemci pridno prirejajo na meji protestna zborovanja proti Jugoslaviji. Tako se zborovali pred kratkim v St. Ilju in v Lihovski vasi. Žal nameravajo prirediti protestne shode tudi še v Spielfeldu, na Pesnici, v Svečini in v Cmureku. Obmejni Slovenci vedno glasneje kličejo: Mi nečemo več biti sužnji, nočemo več biti pod komando tujcev. In ker so celo na najvišjem mestu sprevideli, da je treba dati Slovincem res samostojnost in svobodo, so se nas začeli bati, posebno ker se borimo složni in edini za naše pravice. Iz samega strahu pred Slovenci kličejo vlado in vse nemške bogove na pomoč proti nam;

Nemškutarjenje na prehranjevalnem uradu mariborskega okrajnega glavarstva. Slovenski begunec nam piše: Prehranjevalni urad mariborskega okrajnega glavarstva, kateremu je poverjena tudi oskrb beguncev v mariborskem okraju, dosledna pošilja slovenskim beguncem samo nemške dopise in rešuje slovenske vloge samo v nemškem jeziku. Ubogi begunci morajo hoditi od Poncija do Pilata, da se jim raztolmači uradni dopis. Ali je tega treba? — Slov. občine dobivajo od omenjenega urada na slovenske vloge samo nemške odgovore. Dvomimo, da bi bilo to danes na mestu. — Trgovcem pošilja omenjeni urad samo nemške dopise. Ali misli dobiti urad s tem kako pohvalo od „Marburgerce“ in nemškega volksrata? Če okrajno glavarstvo (glavni urad) odgovarja na slovenske vloge slovenski in izdaje dvojezične odloke, pač nemškutarjenje prehranjevalnega urada ni na noben način opravičeno.

Slovenski vojak stojimo trdno. Vojaki 87. pešpolka nam pišejo: Mi slovenski vojak imamo največje veselje, kadar pride k nam „Slov. Gospodar“. Veseli smo novice, katerih nikoli ne manjka v listu, a se bolj se pa veselimo bodoče Jugoslavije, za katero se naši vrli domačini tako pridno trudijo in v kateri bomo na svoji zemlji svoji gospodarji in ne več sužnji tujcev. Nemškutarski ptujski „Stajere“, ki se nam kaže v slovenski obliki, laže v svoji šnopsarski pijanosti, da nas je „Slov. Gospodar“ imenoval za šnopsarje, pa do danes še tega v „Slov. Gospodarju“ nismo čitali. „Stajere“ morebiti misli, da nas bo s to lažjo spravil proč od našega lista, a mi stojimo in bomo stali trdno na strani „Slov. Gospodarja“ in z vsem navdušenjem kličemo: „Bog živi našo Jugoslavijo pod žezlom habsburškim! Frane Bežjak iz Podsvrče v imenu mnogoštevilnih tovarnišev pešpolka št. 87.“

Remnice ne smejo pisati. Dunajski list „Arbeiter Zeitung“ piše: „Cesarska se sme povedati resnica.“

na cenzura je ne prenese. Ko je bil cesar v Tečnu na Češkem, mu je sodrug (socialni demokrat) Sehnlichler poročal o bednem položaju prebivalstva. Cenzura pa je v listu „Nordböhmisches Tagblatt“ črtala velik del odgovora, ki ga je dal cesarju tamošnji zastopnik socialnih demokratov na njegova vprašanja. Cesar lahko sliši resnico, cenzura pa ne... Tudi v „Slov. Gospodarju“ in v „Straži“ govorijo bele in se skoro v vsaki številki v enakem smislu. Resnica hode v oči..."

Junaki 26. strelskega pelka. Z italijanskega bojišča se nam piše dne 8. marca: Kakor posnemate iz poročil, so tukaj na italijanskih višinah hudi sneženi zameti, sneg je debel več metrov. Tudi naš strelski polk štev. 26 se nahaja na taki višini. Sneg še zmira zameta naše poti, da skoraj ne moremo dobiti živeža in ne municije v naše postojanke. Po preteku 14 dni gremo zopet nazaj v zaledje, da se nekoliko odpočijemo. Z velikim veseljem čitamo »Stražo« in »Slov. Gospodarja«, katere imamo naročene. Želimo vsem naročnikom »Gospodarja« in »Straže« vesele velikonočne praznike! Srčne pozdrave! Četovodja Avgust Lešnik iz Maribora, desetnik Mihael Šterbal iz Leitersperga pri Mariboru, poddesetnik Jožef Gradišnik od Sv. Marjete ob Pesnici, poddesetnik Anton Krampergar od Negove, pešec Anton Gačnik od Sv. Petra pri Mariboru, Ozvald Patac od Ptuja, Franc Ridler, Ivan Ortner, Franc Urbančič, Jožef Orlač in Jurij Majer, vsi od 6. stotnije.

Sram Vas bodi, odpadniki! Dekle iz kozjanskega okraja nam piše: Res, žalostna sem, ko sem pred nedavnim časom čitala, da se je brežiška občina izjavila proti deklaraciji. Zdaj v tem času, ko se nam odpira boljša bodočnost, ko se bo ustanovila jugoslovanska država, se nam hočejo protiviti. A prepričana sem, da ne bodo nič naredili drugega, kot osramotili so se. A to je sramota, da takšni ljudje, ki so rodom Slovenci, izdajajo svoj rod, mesto, da bi skrbeli za njegovo osvoboditev. Gotovo so vedeli, da se bodo Slovenci vsi navdušeno oglasili, in so pač mislili, da bo njihova odklanjalna beseda največ zalega. Toda: Bog živi vse Slovence pod streho hiše ene! Bog blagoslovi delo za jugoslovansko državo!

Sedem sinov na vojski imata Martin in Julijana Kolar, posestnika v Drenskem rebru, župnija Pilštanj. Doma pri delu pomaga samo 14 letni sin. Oče, kateri je 65 let star, leži na smrt bolan, nima nobene pomoči. Dobro bi bilo, če bi se kdo našel, kateri bi celo stvar naznanil na Dunaj na najvišje mesto in predlagal Kolarja za odlikovanje.

Slovenska šola v Mariboru. Mariborski Slovenci stresamo suženjske verige, v katere nas je vkoval narodni sovražnik. Ko pa štejemo in pregledujemo svoje vrste, opažamo z veliko žalostjo in bojaznijo, da nam manjka narodnega naraščaja, da postaja mladina narodu tuja, ker nimamo v Mariboru slovenskih šol in mora naša deca obiskovati nemške. V predšolski dobi so se govorili ti otroci doma, v rodbini tudi slovenski, a nemška šola in nemška družba napolni nežno dušo s sovraštvom do slovenskega jezika in začne se posmehovati slovenski govornici lastnih staršev. Niso se samo odtujili narodu, propadli so tudi duševno. To slovensko kri, ki vzdržuje na umeten način nemški značaj mariborskega mesta, moramo na vsak način ohraniti slovenskemu narodu. Edina možnost pa, da dosežemo ta namen, je ustanovitev slovenske ljudske šole v Mariboru na lastne stroške. Zato se obračamo mariborski Slovenci, ki smo se med prvimi otresli prejšnjega strankarstva, na Vaše blagorodje z nujno prošnjo, da nam priskočite na pomoč in pomagati rešiti slovenski živelj v slovenski narodni predstraži, v Mariboru. Prispevke sprejema mariborska možka podružnica sv. Cirila in Metoda, ki upravlja poseben fond za slovensko ljudsko šolo v Mariboru. Kdor daruje naenkrat 1000 K, je pokrovitelj, kdor 300 K, je ustanovnik, kdor pa 100 K, je dobrotnik slovenske ljudske šole v Mariboru. Imena pokroviteljev se vklešajo v svoječasnem šolskem posloplju v posebne spominske plošče, imena ustanovnikov pa se vpišejo v zlato knjigo slovenske ljudske šole v Mariboru. Imena vseh podpornikov se objavijo v časopisih. Največje zadoščenje pa bo imel vsak posamezni podpornik v zavesti, da pomaga s svojim darom rešiti slovenskemu narodu v najvažnejšem trenutku mladi naraščaj.

Za Tiskovni dom v Mariboru se darovali p. t.: Župljani Sv. Tomaž pri Ormožu (II. dar) 125,20 K; župljani Sv. Mi pod Turjakom (II. dar) 51 K; dekliška Marijina družba Sv. Jurij ob Taboru nabrala 185,50 K; Marijina družba na Medvedovem selu nabrala 401,58 K; v župniji Šmarje pri Jelšah nabrala drugi 719,40 K. — Natančni imenik darovalcev sledi o priložnosti. — Hvala prisrčna vsem! — Dr. Anton Jerevšek, ravnatelj Cirilove tiskarne v Mariboru.

Za Tiskovni dom se je v župniji Hoče zopet nabralo K 4640. Darovali so: Rojko Julijana K 6; Kranjc Neža K 2—; Meglič Marija K 2—; Stander Matija K 040; Knehtel Alojzija K 1—; Visočnik Janez K 20—; Visočnik Marija K 10—; Šorčak Jakob iz Sp. Polskave K 5. Hvala prisrčna!

„Slovenski Straži“ so darovali: Neimenovani iz Dobrne pri Celju z geslom: „Slovenska Straža“ straži tudi nas zapuščene dobrnske Slovence 44 K; Mihael Saje, župnik, Skaručina, 4 K; zbirka slov. omizja v hotelu Trabesinger v Celovcu povodom slovesa Čehov in Hrvatov iz Celovca, 57 K; podružnica Ligojna pri Vrhniki, 20,40 K; Neimenovan v Ljubljani potom uredništva „Slovenca“ 10 K.

Prošnje za podaljšanje vojaških oproščenj. Domobrnsko ministristvo je izdalo odlok, da morajo črnovojniki, ki so oproščeni od vojaške službe do kakega določenega roka, vlagati prošnje za podaljšanje oproščenj deset tednov poprej, predno poteče rok, do katerega je črnovojnik oproščen od vojaške službe.

Prošnja do vojakov, ki se vračajo iz ruskega vojnega ujetništva. Ivan Kovač od 87. pešpolka je prišel poleti 1915 v rusko vojno vjetništvo. Zadnja vest o njem je prišla potom Rdečega križa meseca maja 1916. Takrat se je nahajal v Harkovu. Kdor bi kaj vedel o njegovi daljni usodi, se prosí, naj to sporoči ženi Frančiški Kovač v Storah pri Celju.

Uspehi slovenskega zdravnika. Z Dunaja poročajo: Našemu rojaku dr. Ivanu Matko se je posrečilo najti vzrok in specifično sredstvo za najstrašnejšo komplikacijo malarije. Isto obstoji v tem, da posamezni bolniki po kininu dobe silno vročino in nevarno razkrojevanje krvi. Umrljivost teh nesrečnih slučajev je bila doslej 40—60%. Slučaj je hotel, da je dr. Matko prvokrat poskusil to novo sredstvo na Slovincu-rojaku, prostaku Skorjancu iz Zibike, katerega je predstavil dne 8. januarja v dunajskem dravniškem društvu. Za izvedbo tega dela je dobil dr. Matko 2000 K nagrade iz znanstvenega zaloga kneza Lichtensteina. Zdravniški znanstveni listi so se obširno bavili s tem izrednim uspehom našega rojaka, katerega prijatelji menijo, da utegnemo slišati še o novih uspehih.

Premestitev odvetniške pisarne. Dr. St. Lapajne, odvetnik, dosedaj na Dunaju, se je preselil v Krško na Dolenjskem ter tam otvoril odvetniško pisarno.

Izboljšanje preskrbnin vojakom in njih svojcem. Državni zakonik je objavil postavbo, s katero se tistim vojakom v stanju moštva, če so dobili v sedanjih vojski invalidno podporo, podeli izboljšanje letno v znesku od 360 do 1080 kron. Svoje tistih vojakov, ki so jih vzdrževali, dobe letno 360 do 720 kron.

Slovenski tabor ob štajersko koroški meji. Cela Mislinjska dolina mora na belo nedeljo na tabor v Št. Janž. Podati hočemo roke svojim bratom (trpinom Korošcem, ki pridejo iz Koroškega na naša tla iskat tolažbe med brate. Prideta poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek. Začetek ob 1. uri popoldan.

8. vojno posojilo. Po poročilih iz Dunaja bo 8. avstrijsko vojno posojilo baje razpisano v času od 15. in 15. maja t. l.

Starši, posnemajte! Prijatelj našega lista nam piše iz dežele: Vsak oče in vsaka mati sta vesela zdravih in krepkih otrok. Saj vidita, kako otroci rastejo, ter se veselita pomoči v bližnji bodočnosti, posebno danes, ko nam tako obetno primanjkuje delavskih moči. Toda starši so si mnogokrat sami krivi, če njihovi otroci niso zdravi in dobri. In zakaj? Zato ker vadijo svoje otroke že v zgodnji mladosti k uživanju opojnih pijač. Otroke bi radi imeli dobre, pa jim že v rani mladosti postavljajo v nežna telesca kvas zapravljenosti in pijančevanja. Starši, ne jemljite svojih otrok v gostilne, posebno po noči ne, kakor se žalibog premnogokrat pripeti posebno v naših krajih. Pred kratkim je bila gostilna na deželi natlačena polna gostov, med njimi seveda polovico otrok v starosti šest ali sedem let. In jaz ne morem razumeti, kako da, so starši tako brezbržni za svoje otroke. Poznam nekatere žene v našem kraju, ki jim je gostilna v veliko veselje, poleg tega pa še vadijo k popivanju svojo nedolžno deca. Ali ni to velika nespačet? Kako škodujejo opojne pijače zlasti mladini, se je že zdavnaj pokazalo. Najboljši učitelj ne napravi iz takega otroka ničesar. Mnogokrat se pa še pripeti, da dobivajo otroci žganje, ki ima navadno zelo slabe posledice. Pred kratkim je pisal „Slovenski Gospodar“, kako se je 16letni fant napil žganja in je na poti proti domu umrl, da so ga mrivega na garah pripeljali domov. Iz tega je torej razvidno, kako slabe nasledke imajo opojne pijače, pred vsem pa žganje. Kako daleč pride otrok, kateri se že v zgodnji mladosti vadi uživanja opojnih pijač! Ko doraste, je pijanec in zapravljenec. Zatorej, dragi starši, ne jemljite svojih otrok v gostilne in odvrzajte jih od opojnih pijač, predvsem pa od žganja!

Avstrijski državni dolg ob koncu četrtega vojnega leta. Zastopnik finančnega ministristva je podal podatke, kakšen bo državni dolg avstrijske polovice — torej brez Ogrske — ob koncu četrtega vojnega leta, t. j. dne 1. julija 1918. Po njegovih navedbah bo znašal avstrijski vojni dolg kakih 72 milijard kron,

torej petkrat več nego v času pred vojno, ko je naša državna polovica imela dolgov za 13 milijard kron. Izdatki za obresti — če računamo obresti po 6% — bodo znasali na leto nič manj kakor 4335 milijonov, napram 489 milijonov K v mirnem času. Ako bi državni dolg dne 30. junija 1918 porazdelili med prebivalstvo, bi prišlo na vsako glavo 2475 K napram 4,5 K pred vojno.

Plačevanje davkov. Deželno finančno ravnanje naznanja: V 2. četrtletju 1918 postanejo neposredni davki na štajerskem dotekli, oziroma plačani v naslednjih dnevih: I. Od zemljarine, hišne razredovine in najmarine ter od 50dstotnega davka od najemnine onih poslopij, ki so prosta najmarine: 1. mesečni obrok dne 30. aprila 1918, 5. mesečni obrok dne 31. maja 1918, 6. mesečni obrok dne 30. junija 1918. II. Od občne pridobnine in pridobnine podjetij podvrženih javnemu dajanju računov: 2. četrtletni obrok dne 1. aprila 1918. III. Od rentnine in dohodnine, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebah, oziroma blagajnicah, ki izplačujejo davku podvržene prejemke: 1. polletni obrok dne 1. junija 1918.

Gospodarske novice.

Osebna dohodnina in oddana živina. Dasi ravno je finančni minister odgovoril na interpelacijo slovenskih poslancev, da se izkupiček rekvirirane živine, ki bi se še neobhodno potrebovala na gospodarstvu, ne sme vračunati pri odmeri osebne dohodnine, vendar se davčne oblasti, n. pr. mariborska, nočejo ozirati na odredbo finančnega ministristva in računajo n. pr. tudi izkupiček za odvzete vprežne vole, za krvave-mlekarice, plemene telice itd. v svoto dohodkov, od katerih se potem odmeri osebna dohodnina. To postopanje davčnih oblasti je profizakonito. Graška živinska vnovčevalnica nam piše o tej zadevi: V svrhu pravilne odmere osebno-dohodninskega davka morajo vnovčevalnice za živino naznaniti davčni oblasti govejo živino, katero je moral ta ali oni oddati. Opozarja se, da vsled odgovora finančnega ministristra na neko interpelacijo ni vsaka oddana goveja živina podvržena odmeri za osebno-dohodninski davek. Kdor je moral oddati živino, katero neobhodno potrebuje za obdelovanje svojega polja, pomenja tak oddaja živine zmanjšanje premoženja dotičnega, vsled česar se tak izkupiček za oddano živino po § 51 zakona o osebno-dohodninskem davku ne sme obdati z osebno-dohodninskim davkom. Osebno-dohodninski davek je torej naložiti samo v takih slučajih, če je kmet prodal alavno živino. Ne sme se pa vračunati tistega izkupička, katerega je kmet dobil za prodano plemensko govejo živino. Ako je bil kmet prisiljen, da je moral oddati kako govedo, a si je nato moral nakupiti kot nadomestilo drugo govedo, mora to naznaniti davčni oblasti, da se pri odmerjenju osebno-dohodninskega davka ozira na vrednost prodane goveje živine. — Priporočamo, da vsakdo, ki mu je davčna oblast vračunala izkupiček za prodano živino med dohodke, ki so podvrženi dohodnini, vloži tekom 30 dni priziv na okrajno glavarstvo (davčni oddelek) in naj ugovarja proti vračunanju izkupička za odvzeto živino v svoto dohodkov.

Zakaj se v mestih ne rekvirira živine? V Mariboru, Ptujju in Celju se meščanom ne rekvirira živine, temveč jo lahko prodajajo mestni bogataši kakor jo hočejo in komur je hočejo. In slovenskemu kmetu s silo odvzemajo zadnji par volov ter dojne in breje krave. Oblast se izgovarja, da so mesta avtonomna, t. j. imajo svojo samoupravo. Ali ni to krivica, da je hujše biti ne more? Slovenski kmet bi moral obdelati svoja polja, preskrbeti svojo družino, vojaštvo in mestno prebivalstvo z žitom in krompirjem, a kakor nalašč mu v sredi najnujnejšega dela odvzamejo vole ali vprežne krave, meščani pa še dobivajo otroke, da lahko odeblijo svojo živino in jo drago prodajo. Meščani, ki imajo v bližini dovolj vojaških konj na razpolago, se izgovarjajo, da rabijo vole za izvažanje smeti. Vprašamo: Ali je izvažanje smeti bolj potrebno kot obdelovanje njiv? To vse se godi le samo radi tega, ker je nemška gospoda v mestih prepojna slepega sovraštva proti slovenskemu kmetu. In vendar se še najdejo ponekod ljudje, ki bi se radi naprej tlačanihi oholim tujcem!

Novodobni modrijani. Iz Savinjske doline nam pišejo: Pobiranje, rekviriranje, oddaja brez konec in kraja. Vsega primanjkuje, pa vendar se kliče v svet: Vzdržati — z Nemčijo v življenje in smrt, dočler ne dosežemo častni mir — seveda mir nemškega mečal! Zopet imamo oddajo kovinskih predmetov, a sedaj je ukrenila uprava vsaj nekaj modrega. Kaj pa je takega? Na ljudskem taboru v Zalcu nam je slavostni govornik razkril modrost naše uprave. Rekel je: Kmetu se najprej vzame krma, potem krava in slednjič se zahteva mleko; vzame se mu krompir, repa, korenje, potem svinja — končno hočejo imeti pa še mast! Ne vem, je-li bil kateri, teh modrijanov na shodu, ker sedaj so jo ukrenili bolj modro. Ko so pobrali že skoro vso hranilo, sedaj so se pa spomnili, da tudi žlice ne potrebujemo, in kmet, daž še žlice! Kmet, flaj nam svoje sinove, delaj noč in dan, uživaj pa čisti zrak in svežo vodo! Zato pa, ljubi Savinjsčani, vsi kakor en mož za Jugoslavijo! Jugoslavija edina, matka nam je domovina! Jugoslovanski pozdrav! — Savinjsčan.

Dvojna mora. Kmetica iz Savinjske doline nam piše: Človeka nehoti zavarati jezo, da bora, čisti...

celo sam občuti, kako se z dvojno mero meri. V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ smo čitali, da je ubožen človek (bogati gotovo ni bil, da ni imel cel kilogram čebule) zahteval za 90 dkg čebule 4 K, pa je bil obsojen na tri tedne hudega zapora, poostrenejša z dvema tridma ležiščama in na 200 K globe. Pred nekaj časom pa je bilo čitati v nekem listu, da je nekdo prodajal par čevljev z 100, 200 K in še večjim dobičkom. Obsojen je bil na 2000 K globe. Kaj je to v primeri s tisočaki, ki jih je izdrl od ljudi? Oni prvi bi pa tako tudi ne imel nobenega dobička, ker se splošno govori, da je čebula po 6 K za 1 kg. Seveda je to pretirana cena, pa pri drugih rečeh je še bolj. Čebula pa tudi ni tako neobhodno potrebna, kakor čevlji in obleka. Kaj pa se godi n. pr. kakemu trgovcu, ki ima še očitno po predvojnih cenah nakupljeno blago in zdaj dobi za meter več kron kot je on dal preje krajarjev? Kako si naj ubožen človek kupi obleko, če stane najslabše blago za ženske obleke, ki je bilo še nedavno po 25 krajarjev, zdaj 40 do 50 K? Cela obleka brez priloge in šivilje stane 500 K. Kje so pa še čevlji? In če je cela kopica otrok za obleči? Za eno celo opravo mora biti res že veliko premoženje. Zdaj se pa še stara obleka ne bo dala krpiti, ker ni sukanca. Mestni trgovci, ki ga še imajo, nastvijo že res blazne cene. Kotaček 900 metrov stane 36—40 K! Pri vsem tem pa je edino to čudno, da se takim gospodom prav nič ne zgodi, — med tem ko je priprost človek, recimo kaka kmetica, če proda liter mleka za par krajarjev dražje kakor to določijo gospodje pri zeleni mizi, brž obsojena na par stotakov globe. Ako se pa slučajno le zgodi, da je kateri „večji“ tudi obsojen, pa ni v nikaki primeri z dobički, katere dela. Pravica naj bo pač za vse enaka — pa ni!

Kako živi kmet na Gornje Avstrijskem. Iz Sierninga na Gornje Avstrijskem se nam piše: Kmet tukaj prav dobro živi, ker se mu ne rekvirira toliko, kakor pri nas na Slovenskem Štajerju. Žita se mu ne rekvirira toliko in krompirja tudi ne, seno in slama tudi ne, samo živine pač veliko. Meso velja 6 K. Moka 80 v, kruh 60 v, sladkor 1 K 50 v. Pri nas na Slovenskem v mirnem času ni bilo toliko mesa, kakor ga imajo nemški kmetje. Sedaj, ko je vojna, ko se ubogemu slovenskemu kmetu vse odvzame, sedaj pa je na Slovenskem še stokrat slabše. Zakaj je pač tako? Zakaj se na enem kraju vse vzame, na drugem pa ne? V Avstriji, posebno na Štajerskem, je res tako: Slovincem kamen, Nemcem pa kruha in mesa!

Draginja živil na Dunaju. O letošnjih velikonočnih praznikih je bil naval ljudstva na dunajske mesnice tako velik, kakor še nikoli poprej in na stotisoče oseb, zlasti revnejših slojev, ni moglo dobiti koščeka mesa za praznike. Goveje meso so prodajali po 25 K kilogram, ovčje meso po 21 K, boljše ribe po 10—14 K, ribe-belice po 5K kilogram, kurjetino po 32 K in 1 kilogram konjskega mesa, katerega poprej mnogi niso mogli niti videti, pa po 15 K. Na tisoče revnejših ljudi je bilo zadovoljnih, če so mogli dobiti z veliko težavo pol kilograma konjskega mesa. Približujemo se razmeram, kakor so vladale v Parizu za časa obleganja leta 1870, ko je bil košček konjskega mesa dragocena slaščica in so kupovali podgane po 2 franka.

Čebelni tatovi. Čebelar iz Slov. goric nam piše, da se dan za dnem množijo pritožbe, da hodijo tatovi od čebelnjaka do čebelnjaka, morijo čebele in odnesejo strd. Čebelarji, varujte nedolžne čebelice. Ljudje sumijo, da opravljajo tatinski posel mestni postopači.

Dopisi.

Maribor. Služkinja sem. V službi sem pri nemški gospodi. Kaj moram tukaj prestati radi svoje narodnosti, ve le ljubi Bog. Če opazi gospa na moji mizi „Slov. Gospodarja“, zarohni kakor kaka medvedka. Slovincem daje najgrše priimke. Pravi, da smo samo za sužaje, hlapce, delavce, viničarje in dekle. Slovincem bi se po njenih nazorih moralo odvzeti vsako posestvo, ker le Nemci so rojeni za gospodovanje. Dasiravno sem ponižne narave, vendar si nisem mogla kaj, da ji ne bi ugovarjala in branila čast slovenskega rodu. In tedaj je še protestiral gospod, ki je uradnik na c. kr. Imenoval je Slovence: svinje, psi, osli, bebeli, tati, roparji, veleizdajalci itd. Pri tem se je v svoji slepi nemški strasti kar penil od jeze in gnjeva nad Slovence. Napravila sem kratek račun: Odpovedala sem službo in šla. Saj Slovence lahko dobimo tudi poštene službe pri Slovincih ali pa gremo našemu kmetu pomagat. Zakaj bi se morale izpostavljati pri nemških divjakih. Slovenska dekleta, svarim vas: Predno nastopite kako službo, prepričajte se, kak dub vlada v dotični hiši! Zagrizeni nemčurji si naj sami snažijo svoja stranišča, me pa ostanemo raje zveste pomočnice slovenskemu kmetu in viničarju. — Opazila sem tudi, da še v Mariboru mnogo slovenskih deklet ni podpisalo jugoslovanske deklaracije. To ni lepo. Le vse se korajžno izjavite za našo majko Jugoslavijo! Če smo tudi uboge deklet, služkinje ali pomočnice, a vendar smo hčerke poštenega slovenskega rodu, kateremu se v ustanovitvi Jugoslavije res bliža lepša in srečnejša bodočnost. Počepisanje za Jugoslavijo

moramo organizirati po ulicah, da nobena Slovenka ne bo izostala. Kaj pa, če bi se enkrat zbrale slovenske kuharice, sužkinje, deklet in sploh vse zavodne Slovenke na kak sestanek in bi si razdelili narodno delo? Kaj pravite k temu, g. urednik? Slov. služkinja. — Odgovor uredništva: Izredno vas veseli, da ste tako navdušeni. Oglasite se o priliki v našem uredništvu. Bomo se pomenili o takem sestanku.

Maribor. Društvo Dijaški dom v Mariboru va bi na občni zbor, ki se vrši v petek, dne 5. aprila, ob 6. uri zvečer v Narodnem domu. Na vspeh je poročilo odborovo, poročilo računskih pregledovalcev, volitev novega odbora, slušajnosti.

St. Ilj v Slov. goricah. Narodna zavest se bu di tudi v sosednjem Spielfeldu. Priproste Slovenke in Slovenci so izrazili željo, da bi si radi ustanovili kako slovensko društvo. Ker pa je treba za tako društvo dobrih priprav, vabimo šentiljske Slovenke naše rodne brate in sestre v Spielfeldu in Strasu, da se pridružijo našim šentiljskim slovenskim organizacijam. Bralno društvo Vas rado sprejme med svoje ude, ravnotako tudi Dekliška Zveza, Marijini družbi in Posojilnica. Ko Vas bo dovolj za samostojno slovensko organizacijo, pa Vam bomo drage volje pomagali isto ustanoviti. Slovenski možje, žene, mladeniči in dekleta, pridite k nam v St. Ilj k naši jugoslovanski armadi. Zberite vse svoje vrste! — Šentiljska Slovenka.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Kralj Tomaž, doma v Ihovi, ima doseđaj že trojno vojaško odlikovanje, katero si je pridobil v bitkah proti najkrutejšemu slovenskemu sovražniku Italijanu. Njegova prsi dišijo velika in mala srebrna in bronasta svetinja, dobil jih je v deveti in deseti soški bitki in pa na tirolski bojni črti; služi pri 47. pešpolku. Naše najiskrenejšo čestitke!

Ljutomer. Tukaj je umrla na Veliki četrtek gospa Cila Dijakova (po triletni bolezni), soproga našega somišljenika g. Frisca Dijakal'. Rajna je bila blaga žena in zlata mati. Radi njene dobrotljivosti in mirnega značaja je bila pri sosedih in pri vseh drugih sploh zelo spoštovana. Naj Bog tolaži žalujoče. njej pa večni mir in raj nebeški!

Slov. Bistrica. Posojilnica v Slov. Bistrici va bi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 14. aprila 1918, ob 3. uri popoldne, v lastni hiši „Hotel Austria.“ Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Prečitanje revizijskega zapisnika. 3. Odborenje računskega zaključka za leto 1917. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Predlogi in nasveti. — Načelstvo. 423.

Sv. Kunigunda na Pohorju. Nemila smrt je obiskala Višnarjevo rodbino in vzela iz nje sredine daleč okrog znano in priljubljeno Višnarjevo mamo na Planini. Bila je bogaboječa in pobožna žena, mati več otrok, izmed katerih je ena hči usmiljenka v mariborski bolnišnici, eden sin pa je bil vjet v Przemislju. Obilna množica pogrebljanov je dokazala, kako priljubljena je bila rajnka mama. Našla je gotovo mir pri Bogu. N. p. v. m.!

St. Ilj pri Velenju. Občni zbor našega izobraževalnega društva na velikonočni ponedeljek je bil izborna obiskana. Množica je z velikim zanimanjem sledila besedam govornika profesorja dr. H o h n j e c a, ki je razpravljal o veliki nalogi naše izobraževalne organizacije v sedanjem velevažnem, za dolgo bodočnost odločilen času. Društveni predsednik g. župnik Schreiner je poročal o delovanju društva. Izvoljen je bil po večini stari odbor. Vsi navzoči, fantje in možje, žene in dekleta so se z velikim navdušenjem brez izjeme izjavili za jugoslovansko majniško deklaracijo ter izrazili iskreno željo, naj bi se kmalu izpolnile naše jugoslovanske zahteve in nade. Zborovanje se je končalo s petjem rodoljubnih pesmi in cesarske pesmi.

Mozirje. Pri nas se je osnovala pod načelstvom g. Matije Goričarja družba z omejeno zavezo, katere namen je naprava in vzdrževanje električne razsvetljave. Dne 1. marca so v našem trgu že prvič zažarele električne luči. Uporabljena je vodna sila Savinje.

Šmarnski okraj. Čudim se, da je iz šmarnskega okraja tako malo izjav za jugoslovansko deklaracijo. Kje so podpisni zavednih žen, raznih zastopov in organizacij iz Zibike, Sv. Stefana, Roginske gorce, Sv. Eme in drugih krajev, katere pa še danes ne imenujem. Jugoslovani, Jugoslovanke šmarnskega okraja, na plan!

Šmarje pri Jelšah. Gospod Anton Oschlag, trgovec na Ponikvi, je daroval o priliki svoje 50letnice društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v šmarnskem okraju 100 K, za kar se mu društvo toplo zahvaljuje.

Sv. Ema pri Pristavi. Dne 14. aprila t. l. pride naš g. drž. in dež. poslanec dr. Franc Jankovič poročat svojim volilcem o delovanju v državnem zboru in o velikem napredku Jugoslovanskega kluba. Shod se bo vršil popoldne po večernicah ob 3. uri v prostornih župniščah pri Sv. Emi. Poslanec bo govoril o nasilnih rekvizicijah živine, sena in žita. Povabljeni so na shod volilci iz šmarnskega, rogaškega in kozjanskega okraja. Udeležite se shoda gotovo

v velikem številu, da se pogovorimo z gospodom poslancem o naših težavah in mu izročimo svoje želje. Pridejo tudi bratje Hrvatje. Dne 14. aprila k Sv. Emi!

Sv. Ema. Tatovi so ukradli v petek, dne 22. marca zvečer posestniku Juriju Dueman kravo, vola in telico. Tatove še niso zasledili. Škode ima ubogi mož 6000 K.

Rajhenburg. Na Belo nedeljo se vrši po prvem sv. opravilu v dvorani nove kaplanije shod. Govorita gospoda državna in deželna poslanca, dr. Ivan Benkovič in dr. Franc Jankovič. Posavčani pridite mnogobrojno!

Guštanj na Koroškem. Pri nas je ljudstvo prav pridno začelo čitati slovenske časopise. V par mesecih je v naši okolici iz Tolstega vrha, Selo,ca in Kotelj ter Guštanja nad 25 novih naročnikov za našega „Slov. Gospodarja.“ „Mir“ ima pa naročen že skoraj vsaka hiša. Veliko „Slov. Gospodarja“ in pa „Straže“ se proda v trgovini g. Vincenc Bundula v Guštanju. Veliko je naročnikov tudi za druge slovenske liste. Tudi koroško ljudstvo se je začelo probujati in se prav pridno podpisuje za izjavo Jugoslov. kluba, za našo težko pričakovano Jugoslavijo. Naše slovensko ljudstvo vsak dan bolj spoznava, da sme le sinove in može pošiljati na fronto, da smo Slovenci dobri za srčno kri prelivati in živino ter drugi živež dajati, a če pride pa Slovenec na pošto, na davkarijo, na sodnijo, na kolodvor, k šoli, k okrajnemu glavarstvu, itd., tedaj pa njegov jezik nič ne velja in se hoče vsak škric in vsaka frajla obregovati nad Slovincem. Vsa pisma in naznanila se nam koroškim Slovincem pošiljajo od oblasti in uradov le v preblaženem nemškem jeziku in večkrat hodijo naši ljudje s takimi, v nerazumljivem nemškem jeziku nisanimi stvarmi, po več ur daleč iskat ljudi da jim take „turške stvari“ preberejo, raztolmačijo in „ausdeičajo.“ Slovenci vsak dan bolj godrnjajo in vzdihujejo: Teh turških suženjskih razmer reši nas, o Bog, in daj nam kmalu pravico in svobodo v naši težko pričakovani Jugoslaviji.

Sv. Peter pod Sv. gorami. Na velikonočni ponedeljek sta bila poročena gospodična Ljudmila Moric, hči našega g. nadučitelja, z gospodom Maksom Hočevar, strokovnim učiteljem, tačas v vojaški službi. Želimo srečo in blagoslov!

Zadnja poročila došla dne 3. aprila.

Angleško-francoska protiofenziva?

Iz francoskih in angleških uradnih poročil z dne 1. in 2. aprila, ki pa prihajajo navadno zelo skrajšana v našo javnost, je razvidno, da so presli Angleži in Francozi pri mestu Montdidier in dalje proti severozahodu k protiofenzivi. Natančna poročila še sicer manjkajo, a iz omenjenih uradnih poročil je razvidno, da so potisnili Francozi in Angleži armado nemškega prestolonaslednika precej daleč proti severu nazaj in so zavzeli celo vrsto krajev, med njimi tudi Montdidier, katere so Nemci prejšnje dni zasedli. Tudi pred mestom Amiens, t. j. ob Sommi so se morali Nemci umakniti. Včeraj so krožile vesti o velikih nemških izgubah. Manjka nam še o tem uradnega potrdila. Zdi se pa, da so Angleži in Francozi res zvalili nemško armado v kotu pri Montdidierju v past.

Do zadnjega moža!

Angleški ministerski predsednik Lloyd George je brzojavil ministrskemu predsednikom Kanade, Avstralije, Južne Afrike, Nove Zelandije in Nove Fundlandije, da je potrebno pomnožiti angleško armado ter da naj vlade teh angleških naselbin ukrenejo vse potrebno, da spravijo do zadnjega moža vse na fronto.

Listnica uredništva.

M a k o l e: Občine Vaše župnije so se že izjavila za deklaracijo. Saj je bilo objavljeno. Da se bodo pobirali podpisi po župniji, pa poskrbite sami. — **Sv. Peter v Sav. dolini:** Podpora se Vam mora zvišati. Napravite novo prošnjo potom občinskega urada. Če pošilja davčna oblast v Celju samo nemške plačilne naloge za dohodnino, jih vrnite s pripombo: „Sem Slovenec, nemških dopisov ne sprejem.“ — **Zibika:** Do nameravanega načina rekviriranja žita ne bo prišlo. Sedaj kujejo gospodje pri zeleni mizi zopet razne nove načine. Kmetijskih strokovnjakov pa ne povabijo zraven. Prav imate: Če ne bo živine, ne bo gnoja in tudi ne žita in vsi načini rekvizicij bodo zastoj, ker oblast ne bo imela kaj rekvirirati. Pozdrave! — **St. Jakob v Slov. g.:** Preobširno. — **St. Rupert nad Laškimi:** Vprašajte na glavarstvu.